

Характерною особливістю розвитку регіонів України є поглиблення наявних міжрегіональних диспропорцій за показниками соціально-економічного розвитку, їх усунення можливе за умов забезпечення сталого регіонального розвитку.

Аналіз свідчать про наявність досить глибокої асиметрії в соціально-економічному розвитку регіонів України. Негаразди регіонів позначається на рівні бідності міст, включених в їх територіальний простір. У зв'язку з цим важливо підкреслити, що мале місто – це структурний елемент регіону [6]. Тому розвиток і благополуччя регіону безпосередньо залежить від рівня розвитку малих міст, що входять до його складу. Це є підставою для поживлення ролі малих міст в регіональному розвитку.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 14. 02. 2021).
2. Внутрішня міграція та тимчасові переміщення в Україні в умовах політичних та соціальноекономічних загроз URL : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/vnutrishnya_migratsia-45aa1.pdf (дата звернення: 11. 02. 2021).
3. Соціологи розповіли, які проблеми найбільше турбують українців URL : <https://life.pravda.com.ua/society/2017/06/22/224891/> (дата звернення: 16. 02. 2021).
4. Асоціації малих міст України / XIII щорічна конференція малих міст України 2018 URL : <http://ammu.com.ua/o-skripte/1-post1.html> (дата звернення: 15. 02. 2021).
5. Діагностика регіонального розвитку. Класифікація регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку [Електронний ресурс] URL : https://pidruchniki.com/1212012462996/rps/diagnostika_regionalnogo_rozvitku_klasifikatsiya_regioniv_rivnem_sotsialno-ekonomichnogo_rozvitku (дата звернення: 12. 02. 2021).
6. Radionova L. Rategies for the small cities development: european experience and ukrainian realities / L. Radionova, O. Radionova, O. Kudryavtsev. Strategies for Economic Development: The experience of Poland and the prospects of Ukraine – Collective monograph. – Vol. 2. Poland: «Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. 300 p.

ВЕЛИКЕ МІСТО ЯК «ГЕНЕРАТОР» ПРОЦЕСУ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Прицибуда М.В.

Науковий керівник – Козирєва Н.В., канд. філос. наук, доцент

У системі управління сучасною державою дедалі більше актуалізуються проблеми децентралізації та зміцнення так званого горизонтального складника в управлінні територією. Водночас багато сучасних провідних зарубіжних учених досліджують схеми управління «полюсами зростання» – детермінантами соціально-економічного розвитку держави – й «полюсами тяжіння» в транснаціональних і

трансрегіональних трансформаціях глобалізованого простору. В цьому аспекті об'єктом особливої уваги для науки стає місцеве самоврядування на рівні великого міста – мегаполіса, що не можна не враховувати під час реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні [1].

Великі міста як генератори загальнодержавних процесів соціально-економічної стабілізації та розвитку відображають загальні структурні зміни в економічній сфері країни, у формуванні соціальних потреб суспільства, задають темпи й напрями зміцнення всієї виробничо-територіальної бази.

Протягом кількох останніх десятиліть у провідних країнах світу досліджувалася особлива роль мегаполісів у процесі розбудови сучасної держави, беззаперечним доказом чого є визнання Європейським Союзом міської політики гарантом ефективного й збалансованого розвитку територій. Проте, як свідчать сучасні соціальні практики, найбільші міста світу та їхні агломерації й дотепер залишаються некерованими або недостатньо регульованими органами місцевого самоврядування.

У сучасних наукових дослідженнях поширене поняття «міська агломерація» (з лат. *agglomerare* – приєднувати, нагромаджувати, накопичувати) – компактне просторове зосередження населених пунктів, переважно міського типу, територіально наближених або таких, що зрослися, об'єднаних у складну багатокомпонентну динамічну систему з інтенсивними економічними, зокрема трудовими, соціально-побутовими, культурними, рекреаційними зв'язками, спільними екологічними інтересами тощо. Міська агломерація виникає, головним чином, у зонах значної концентрації населення.

Процес утворення міських агломерацій є одним із проявів індустріального етапу урбанізації, що полягає в трансформуванні автономної системи розселення в групу. Як цілісне територіальне соціально-економічне утворення міська агломерація має такі ознаки:

- виникає на базі функціонального й просторового розвитку міста-ядра (або кількох компактно розташованих міст, що позначаються терміном «конурбація») і створює значну зону урбанізації, поглинаючи суміжні населені пункти;

- різняться територіальним концентруванням соціальних і матеріально-технічних ресурсів: об'єкти промисловості та інфраструктури, наукові і освітні заклади тощо, а також значною щільністю населення;

- характеризується високим рівнем комплексності господарства й територіальною інтеграцією його елементів [2, т. 5, с. 12–13].

Істотне ускладнення устрою мегаполіса й диференціація його структурно-функціонального змісту потребують розроблення якісно нових підходів до усвідомлення його місця в загальноцивілізаційних процесах, принципів організації життєдіяльності як складно структурованої соціально-економічної системи, розроблення ефективних схем управління. Стратегічні завдання розвитку України, спрямовані на модернізацію системи державного управління та реформування адміністративно-територіального устрою, передбачають пошук новітніх інноваційних моделей управління економічними, соціальними й політичними процесами, які відбуваються у великих містах, адже їхній стабільний розвиток поступово стає запорукою збалансованої та прогнозованої розбудови держави [3].

Із огляду на зазначене, особливої актуальності сьогодні набуває не лише проблема розвитку територій сучасної держави, а й проблема розвитку її окремих територіальних одиниць. Йдеться про одне з першочергових завдань у сфері державного регулювання – підтримання розвитку великих міст та необхідність запровадження нових інноваційних науково обґрунтованих підходів та методів щодо підвищення ефективності управління на рівні органів місцевого самоврядування в умовах обмеженості місцевих ресурсів.

Список використаних джерел

1. Бабаєв В. М., Волик С. В. Міжнародні спортивні змагання: механізми державного впливу на регіональний розвиток : [моногр.] / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : НУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 213 с.
2. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2011.
3. Korzhenko V., Kovalenko N., Kozyrieva N. Philosophy of mechanisms for state impact in market environment : experience of Ukraine. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. праць. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр». 2020. № 2 (58). Р. 16–24. URL : <http://apdu.journal.kharkiv.ua/index.php/apdu/article/view/419/583>

НОМЕНКЛАТУРА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ ДЛЯ СТАТИСТИКИ (NUTS) В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Кривошей В.М.

Науковий керівник – Корженко В.В., д-р філос. наук, професор

Європейські держави, як відомо, мають досвід довготривалого застосування реформ у системі адміністративно-територіального устрою, що дає змогу виокремити основні концептуальні підходи, які стосуються феномену ефективних адміністративно-територіальних одиниць. Концептуальними засадами стосовно України можна вважати: